

Теодор

райзер

Американська
трагедія
книга 2

Харків
«ФЛОУ»
2016

Книга третя

РОЗДІЛ І

Округ Катаракі простягається від околиці селища, відомого під назвою Бухти Третьої милі, на п'ятдесят миль на північ до канадського кордону і від Сенашету та Індійських озер на сході на тридцять миль завширшки до річок Скелястої і Скарф. Більшу частину цього простору становлять безлюдні ліси й озера, але де-не-де розкидані і сільця та селища, як-от Кунц, Грасс-Лейк, Північний Уоллес, Браун-Лейк; в головному місті Бріджбурзі налічується не менш як дві тисячі жителів з п'ятнадцяти тисяч населення всього округу. На центральній площі міста — будинок суду, старий, але не потворний, прикрашений баштою з великим годинником, а над ним завжди кілька голубів; на цю площу виходять чотири головні вулиці містечка.

П'ятниця, дев'яте липня; у приміщенні суду в своєму кабінеті сидить слідчий Фред Хейт — рослий, широкоплечий чоловік із сивіючою бородою, якою міг би пишатися старійшина мормонів. У нього широке обличчя, величезні руки та ноги і відповідних розмірів постать.

В той час, коли починається наша розповідь, — приблизно о-пів на третю після полудня, — Хейт ліниво пе-

регортав передплачений ним з бажання дружини каталог магазину, що висилає покупки поштою. Придивляючись до цін на черевики, куртки, шапки і шапочки для своїх всеїдних п'ятьох дітлахів, він помітив зимове пальто для себе — пальто солідного розміру, з великим коміром, широким поясом і чималими вражаючими гудзиками — і сумно замислився; при своєму бюджеті — три тисячі доларів на рік — він ніяк не може дозволити собі цієї зими таку розкіш, тим більше, що його дружина Елла вже мало не три роки мріє про хутряну шубку.

Але які б не були його міркування про це, їх перепинив телефонний дзвінок.

— Так, містер Хейт слухає... Це Уоллес Айхем з Біг-Бі-терну? Так, слухаю вас, Уоллес... потонула молода пара? Добре, зачекайте хвилинку...

І він обернувся до спритного юнака, що недавно приступив до державної діяльності на посаді «секретаря слідчого».

— Записуйте відомості, Ерл, — і потім у телефон: — Добре, Уоллес, тепер скажіть мені факти — подробиці, так. Тіло жінки знайдено, а тіло її чоловіка ні... так... Перекинутий човен біля південного берега... так. Солом'яний капелюх без підкладки... так. Сліди ударів у неї біля рота й ока... її пальто і капелюх у готелі... так... В одній з кишень пальта лист... кому адресований? Місіс Олден, Більц, округ Майміко? Так... А тіло чоловіка ще шукають? Так... Поки що ніяких слідів?.. Розумію... Ну, гаразд.. От що я вам скажу, Уоллес: пальто і капелюх нехай залишаються на місці. Дайте зміркувати... зараз пів на третю, — я приїду

чотиригодинним поїздом. Здається, до нього висилають автобус з готелю? Гаразд, я ним і приїду, це точно... Так, Уоллес, запишіть імена всіх, хто там був, коли знайшли тіло. Що скажете ще? Вісімнадцять футів глибини, не менше? Так... За кочет зачепилась вуаль... так... Коричнева вуаль... Це все?.. Так... Гаразд, накажіть залишити все в тому самому вигляді, як ви знайшли. Я зараз їду. Так. Дякую, Уоллес... до побачення.

М-р Хейт повільно повісив трубку, так само повільно підвівся зі свого широкого, оздобленого під горіх крісла, погладив густу бороду і подивився на Ерла Ньюкома, секретаря (він же секретар-друкарка, і клерк, і все що хочете).

— Ви все записали, Ерл?

— Так, сер.

— Тоді беріть пальто й капелюх і їдьмо. Нам треба встигнути на поїзд о третій десять. Ви зможете в поїзді заповнити кілька повісток для виклику свідків. Візьміть з собою на всякий випадок бланків п'ятнадцять — двадцять: треба буде записати імена свідків, яких ми зможемо знайти на місці. Та подзвоніть, будь ласка, місіс Хейт і скажіть, що я навряд чи встигну сьогодні на обід і навіть на останній поїзд. Можливо, ми пробудемо там і до завтра. В таких випадках ніколи не можна знати, як підуть справи, — слід приготуватися до всього.

Хейт підійшов до платяної шафи в кутку старої вогкої кімнати і вийняв звідти солом'яну панаму. Її широкі опущені донизу криси надавали деякого благородства його обличчю з лютими, але, власне, лагідними витрішкува-

тими очима і густющою бородою. Зібравшись, він сказав секретареві:

— Я на хвилинку зайду до шерифа, Ерл. А вам треба було б подзвонити в «Республіканець» і в «Демократ» і розповісти їм про цю історію: нехай газети не думають, що ми від них щось приховуємо. Зустрінемося на вокзалі.

І він важкою ногою вийшов з кімнати.

А Ерл Ньюком, високий худорлявий молодик років дев'ятнадцяти, із скуйовдженою шевелюрою, дуже серйозний, хоч часом і неуважний, зразу ж схопив пачку бланків для виклику в суд і, запихаючи їх у кишеню, почав дзвонити по телефону м-с Хейт. Потім він подзвонив у редакції газет, сповістив про нещасний випадок на Біг-Бітерні і, схопивши свій солоний капелюх з синьою стрічкою (капелюх був номерів на два більший, ніж треба), побіг униз; біля розчинених дверей до кабінету відомого в цих краях і дуже енергійного прокурора Орвіла Мейсона він зіткнувся із Зіллою Саундерс, старою дівочою і єдиною стенографісткою прокурора. Вона мала йти в канцелярію аудитора, але, вражена покvapливiстю і заклопотаним виглядом м-ра Ньюкома, звичайно далеко млявішого, гукнула його:

— Хелло, Ерл! Що сталося? Куди ви так поспішаєте?

— Нещасний випадок. На озері Біг-Бітерн потонули двоє. А може, тут і що-небудь гірше. Містер Хейт їде туди, і я з ним. Нам треба встигнути на поїзд о третій десять.

— Звідки ви дізнались? Це хто-небудь із місцевих?

— Ще не знаю, але думаю, що ні. В кишені у дівчини був лист, адресований у Більц, округ Майміко, якійсь

місіс Олден. Я все розкажу, коли ми повернемось, або подзвоню вам.

— Ах, господи, якщо це злочин, то містер Мейсон, напевно, зацікавиться.

— Ну, звичайно. Я йому подзвоню по телефону або сам містер Хейт подзвонить. Якщо ви побачите Бада Паркера або Керел Беднел, скажіть їм, що я виїхав з міста. І потім, Зілла, подзвоніть, будь ласка, моїй матері і попередьте її також. Я боюсь, що сам не встигну.

— Не турбуйтеся, подзвоню.

— Дякую.

І дуже зацікавлений цією подією, що порушила одноманітне існування його начальника, він, перескакуючи через двоє східців, весело і швидко збіг сходами окружного суду. А міс Саундерс, знаючи, що її начальник виїхав в якихось справах, зв'язаних з наступною окружною конференцією республіканської партії, і що в його кабінеті ні з ким поділитися новиною, подалась у канцелярію аудитора: там можна буде всім присутнім переказати все, що вона встигла почути про трагедію на озері.

РОЗДІЛ II

Відомості, зібрані слідчим Хейтом і його помічником, мали дивний і тривожний характер. На другий день після зникнення човна з таким начебто щасливим і симпатичним подружжям туристів, з ініціативи хазяїна готелю почались розшуки — і в Місячній бухті, за островом, було знайдено перекинутий човен, капелюх і вуаль. І негайно

всі службовці готелю, провідники і постояльці, яких удалось для цього завербувати, почали пірнати в озеро і обшарювати дно довгими баграми, намагаючись відшукати і витягти з води тіла утоплених. Провідник Сім Шуп, хазяїн готелю і орендар човнярської станції розповіли, що загинула жінка була молода і гарна, а її супутник — вочевидь, досить заможний юнак, і тому подія викликала у нечисленних місцевих жителів — лісорубів і службовців готелю — не тільки інтерес, а і співчуття. До того ж ніхто не розумів, як у прекрасний безвітряний день міг статись такий дивний нещасний випадок.

Але хвилювання ще більше посилилось, коли опівдні, після короткочасних розшуків, один із тих, що працювали багром, — Джон Поль, лісоруб — витяг з води Роберту, зачепивши гаком її плаття; на обличчі у неї — біла рота, біла носа, над правим оком і під ним — чітко проступали сліди ударів, і всім присутнім це зразу здалось підозрілим. Джон Поль, який разом з Джо Райнером, що сидів на веслах, витяг її з води, глянувши на неї, скрикнув:

— Ах ти, бідолашна! Легенька, як пір'їнка! Не зрозумію навіть, як це вона могла потонути.

Він перегнувся через борт і, підхопивши Роберту своїми міцними руками, втяг її, мокру і бездиханну, в човен; тимчасом його товариші подали знак іншим човнярам, і ті швидко припливли.

Відкинувши вбік довге густе каштанове волосся дівчини, яке було сплутане водою і закривало її обличчя, Джон додав:

— Оце так диво! Глянь, Джо! Схоже на те, ніби дівчинку чимсь ударили! Дивись-но!